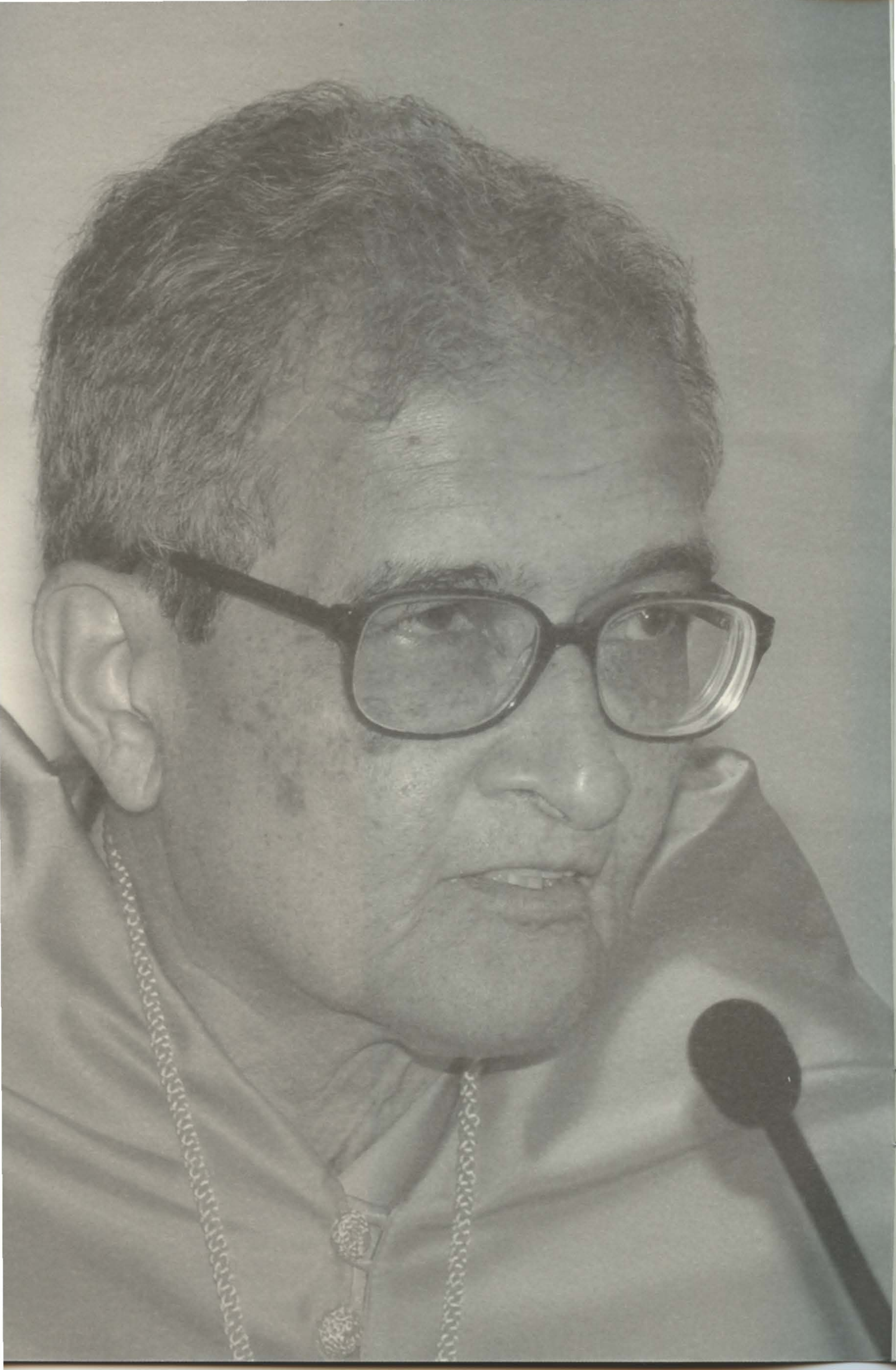
Universitat Rovira i Virgili

Investidura com a doctor honoris causa de l'Excm. Sr. Amartya Sen

Sessió acadèmica extraordinària,
28 de juny de 2004

Investidura com a doctor honoris causa
de l'Excm. Sr. Amartya Sen

Investidura com a doctor honoris causa de l'Excm. Sr. Amartya Sen

Sessió acadèmica extraordinària,

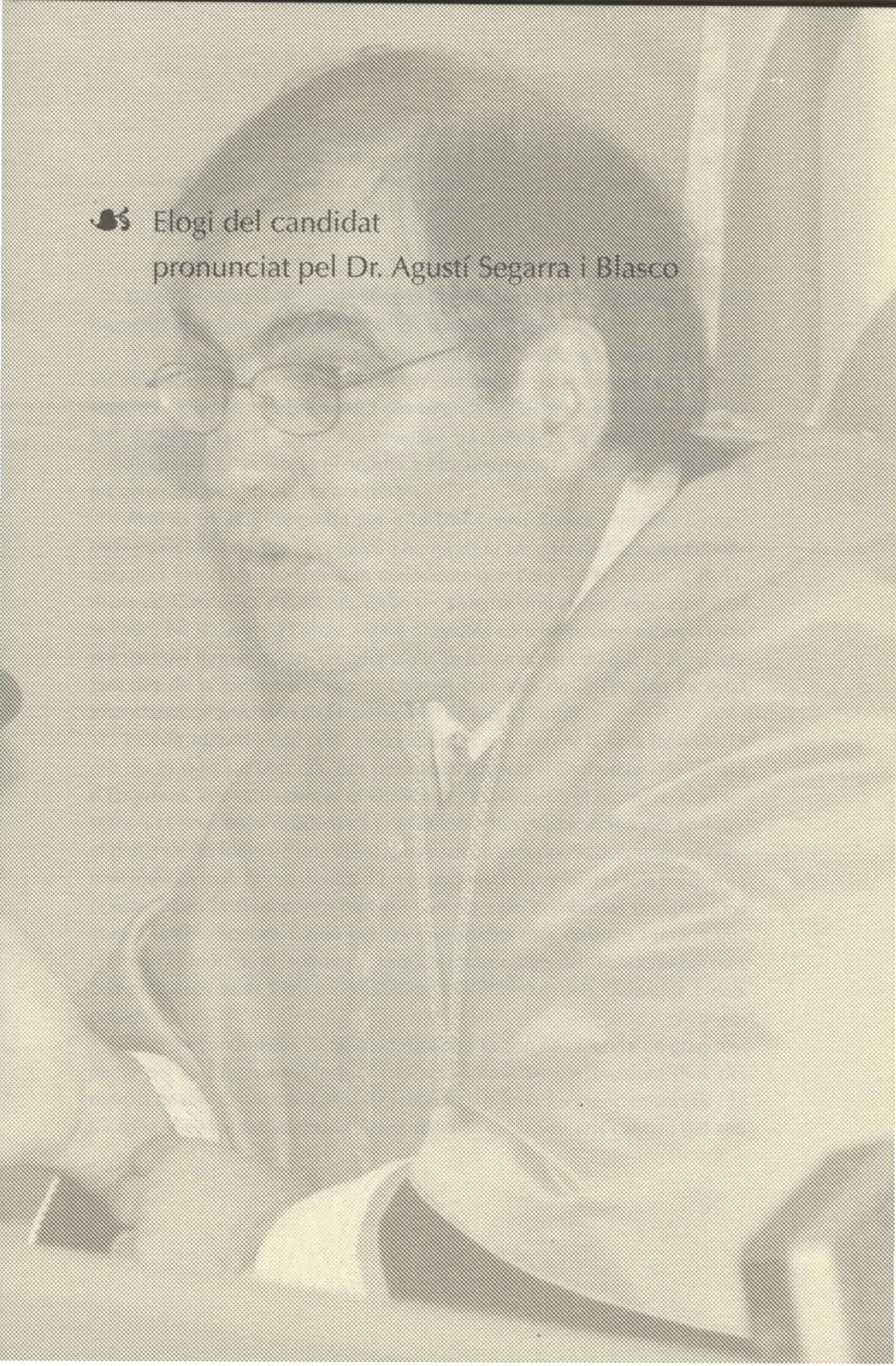
28 de juny de 2004

Universitat Rovira i Virgili
Tarragona

Fotografia: Ramon Torrents
Imprès per Indústries Gràfiques Gabriel Gibert, SA
Dipòsit Legal: T-1.452/2004

Índex

Elogi del candidat
pronunciat pel Dr. Agustí Segarra i Blasco

Excel·lentíssim i Magnífic Rector, Excel·lentíssim Sr. Amartya K. Sen, distingits companys d'aquest Claustre, senyores i senyors,

Amb aquest acte voldria manifestar el nostre reconeixement a una de les trajectòries més emblemàtiques que ha assolit un economista durant el segle xx i que, sens dubte, tindrà una intensa incidència en el debat acadèmic del segle xxi. El doctor Amartya Sen ha realitzat nombroses i notables contribucions a la ciència econòmica i ha obert nous camps d'estudi per a les generacions futures d'economistes.

Avui és un dia important per a la Universitat Rovira i Virgili i també, molt especialment, per al col·lectiu humà de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials. Tots som conscients que l'any 1991, quan el Parlament de Catalunya va decidir crear un sistema universitari més arrelat al territori, els recursos a l'abast —tant materials com humans— estaven molt per sota del llindar mínim recomanable, però també és cert que la feina feta tant des de la Universitat Rovira i Virgili com des de la Facultat ha estat important i, al meu parer, el balanç final és força positiu.

La consideració que com a economistes ens mereix la seva figura és la raó per la qual un bon dia, des dels departaments d'Economia i de Gestió d'Empreses, ens vam adreçar al Dr. Sen per expressar-li el nostre reconeixement a la seva tasca acadèmica i, sobretot, a la seva capacitat per enriquir el debat de les idees en una ciència que sovint està poc acostumada al contrast intel·lectual. Estem davant d'un economista especial, no sols perquè va obtenir l'any 1998 el premi Nobel i compta amb nombroses designacions com a doctor honoris Causa per les universitats més diverses i importants d'arreu del món, sinó, sobretot, perquè es tracta d'un dels economistes més compromesos amb l'ètica econòmica i la llibertat dels individus i dels pobles.

Com a economistes, la figura d'Amartya K. Sen ens mereix un gran respecte pel seu rigor intel·lectual i la seva capacitat per incloure dins del marc d'anàlisi econòmica aspectes relacionats amb les ciències socials i la filosofia. Com a ciutadans, la figura d'Amartya K. Sen ens captiva pel seu

compromís amb l'ètica i la llibertat i la importància que dóna al debat públic com a vehicle del canvi social i del progrés econòmic.

La seva obra ultrapassa amb escreix els límits estrictes de l'economia, ja que ha estat capaç d'integrar en un mateix discurs els aspectes econòmics i els socials. En els seus escrits, Sen combina de manera acurada eines econòmiques i conceptes filosòfics que permeten incorporar la dimensió ètica en el debat sobre els problemes econòmics als quals s'enfronta actualment la humanitat. Si fins ara l'obra d'Amartya K. Sen ha obert nous camps d'estudi, no exagero en afirmar que encara serà més decisiva en el debat que s'albira durant el segle xxi, ja que el procés actual al qual estem assistint, governat pels intensos canvis econòmics i socials que determinen el fenomen actual de la globalització, fa preveure que les aportacions heterodoxes han de fornir la base del debat imprescindible per assolir un desenvolupament sostenible que garanteixi la convivència entre els pobles i els individus.

Sovint l'economia ha estat titllada de ciència lúgubre, potser per l'enfocament pessimista dels autors clàssics com ara Adam Smith, David Ricardo o Robert Malthus. Aquest esbiaix dels economistes cap a les limitacions dels recursos i els problemes d'assignació sovint han esdevingut una llosa a la hora de plantejar altres vies alternatives per desenvolupar les economies i gaudir dels béns i serveis. En aquest sentit, el Dr. Amartya K. Sen ha fet recordar a la comunitat científica que existeixen altres perspectives igualment rigoroses per resoldre problemes econòmics però socialment més compromeses.

Avui en dia que estem en un món on la maximització de beneficis en el mínim temps i esforç és la principal prioritat en molts àmbits de la societat, l'ètica ha estat massa absent del debat econòmic i tan sols aportacions com les d'Alfred Marshall, Albert Hirchsman i el mateix Amartya K. Sen han fet que l'economia prengui una triple dimensió humana, social i històrica a l'hora de buscar solucions als problemes reals que experimenten les nostres societats.

Tot seguit m'agradaria destacar breument els trets més significatius de la obra d'Amartya K. Sen, especialment en tres camps: les aportacions en la teoria de l'elecció social, els estudis sobre la distribució de la renda i les causes de la pobresa, i la contribució a ampliar el marc analític del desenvolupament econòmic.

La mateixa trajectòria vital d'Amartya Sen esdevé un bon fil conductor dels temes que han atret la seva atenció, i és per això que proposo començar pel principi, és a dir, pel seu naixement.

El Dr. Amartya K. Sen va néixer a Santiniketan (Bengala, Índia) l'any 1933. Va llicenciar-se a la Universitat de Calcuta el 1953 i va marxar a la Universitat de Cambridge, on va obtenir una segona llicenciatura l'any 1955. Al Trinity College de Cambridge va estudiar sota la direcció d'un grup dels millors economistes de l'època com Maurie Dobb, Piero Sraffa i Amiya Dasgupta, director de la seva tesi doctoral. La influència dels mestres es farà palesa al llarg de tota la seva obra, que es caracteritza per una tensió entre la simplificació exigida per la modelització de l'anàlisi econòmica i la necessitat d'introduir la complexitat per abordar la diversitat del món real.

En aquest període de formació, sense desmerèixer els mèrits del jove estudiant Sen, voldria remarcar l'ambient intel·lectual de què va gaudir durant els seus anys al Trinity College de Cambridge. Sense anar més lluny, autors com Maurice Dobb o Piero Sraffa, mestres directes del jove Amartya K. Sen, van ser un referent per als economistes catalans durant els seixanta i setanta. Recordo durant els meus primers anys de formació econòmica la lectura de la suggestiva obra de Maurice Dobb *Estudios sobre el desarrollo del capitalismo,* traduïda al castellà i publicada per l'Editorial Siglo XXI, primer a l'Argentina, l'any 1971, i més tard a Espanya, el 1976. Recordo també la lectura difícil però suggestiva de "Producció de mercaderies mitjançant mercaderies" *(Production of Commodities by Means of Commodities,* 1960), de Piero Sraffa. El petit llibre de Piero Sraffa és un bon exemple de l'interessant corrent d'autors —Kicks, Dobb, Robinson— que sortiren a partir de l'estela de Keynes i entre els anys trenta i els seixanta van mantenir postures crítiques a l'economia neoclàssica. El llibre de Sraffa és un text concís, breu i de lectura difícil. Amb un estalvi molt gran de paraules, l'autor adreça una crítica a la línia de flotació de les teories neoclàssiques del capital (el subtítol del llibre no permet dubtes, *Preludi per a una crítica de la teoria econòmica.* Com no podia ser d'una altra manera, durant els anys setanta, la breu obra de Sraffa va tenir una àmplia repercussió en els cercles acadèmics catalans on autors com Fabián Estapé i Ernest Lluch, entre d'altres, van defensar la recuperació dels autors clàssics. L'anomenat *efecte Sraffa,* que podríem sintetitzar com la defensa d'una altra forma d'interpretar l'economia, de ben segur que va tenir la seva incidència sobre el jove Amartya K. Sen quan estudiava a Cambridge.

Després de la seva estada a Trinity College de Cambridge, l'any 1963 el Dr. Sen va tornar a l'Índia com a catedràtic d'Economia de la Universitat de

Delhi. Durant la seva etapa a l'School of Economics de Delhi (de 1963 a 1971) i sobretot durant la seva estada com a professor visitant a Berkeley (Universitat de Califòrnia) durant el curs 1964-65, va escriure la que seria la seva obra més coneguda, *Collective Choice and Social Welfare* (Elecció col·lectiva i benestar social, 1970). Es tracta d'una obra rigorosa amb un alt contingut matemàtic que aborda el problema d'Arrow i demostra que no és possible basar l'elecció social racional únicament en les preferències dels individus. Aquesta obra recull les anàlisis i opinions del professor Sen sobre la naturalesa dels judicis de valor, el concepte de benestar econòmic, la racionalitat pràctica i els principis de justícia, expressats de forma axiomàtica a través de les tècniques de l'elecció social i de la teoria de la decisió.

Aquesta obra enceta un dels camps que ha marcat la carrera científica del Dr. Amartya K. Sen i incorpora les seves principals aportacions a l'anàlisi del benestar i els temes relacionats amb la teoria de l'elecció social.

En aquesta etapa de la seva vida, Amartya K. Sen també va estudiar com la cultura esdevé un determinant clau de la conducta de les persones quan guanyen i gasten els seus ingressos. En paraules del mateix Sen, "la cultura pot contribuir a la comprensió dels patrons de conducta, el capital social i l'èxit econòmic. La cultura és un procés dinàmic i constructiu, amb activitats d'emulació i imitació. Per això, és important estudiar com es formen i es transformen els valors i com interactuen amb altres valors i altres cultures"

D'altra banda, es manifesta contrari al monolitisme cultural i intel·lectual i afirma que la diversitat de cultures és important en el món contemporani per evitar la confrontació entre cultures diferents. Així que mentre el grup dominant d'una societat tracta d'homogeneïtzar la societat amb una sola cultura, cal ser conscients que es poden adoptar diferents punts de vista relatius a la posició dins d'una societat determinada.

Durant la seva estada a la London School of Economics, entre 1971 i 1977, va publicar la segona obra més coneguda titulada *On Economic Inequality* (Sobre la desigualtat econòmica, 1973), iniciant així les investigacions sobre la pobresa. Es tracta d'una obra tot just d'un centenar de pàgines on Amartya K. Sen examina i avalua les diferents mesures que s'han utilitzat per quantificar el grau de desigualtat de la distribució de la renda i demostra que tots els indicadors emprats estan subjectes a judicis de valors. Amb aquesta obra s'enceta un dels àmbits en què l'aportació de Amartya K. Sen ha estat més determinant: els factors que determinen la pobresa i la distribució de la renda desigual.

La preocupació de Sen pels més pobres ha estat una constant en la seva obra. Els seus estudis històrics i empírics sobre la fam i les propostes per contribuir a resoldre-la formen part de les seves aportacions més decisives sobre el fenomen de la pobresa i la distribució de la renda desigual.

En aquest àmbit també destaca *Poverty and Famines: An essay on entitlement and deprivation* (Pobresa i fam: un assaig sobre el dret i la desposessió, 1981). L'aspecte més significatiu d'aquest treball és la forma com Amartya K. Sen entén el concepte de pobresa o les grans crisis de fam. A diferència dels postulats convencionals pels quals la fam és sinònim de la falta de producció d'aliments, per Sen les grans crisis de fam es produeixen per l'existència de la desigualtat en els drets de propietat dels recursos i l'estructura de la societat que limita la capacitat de les persones per accedir als béns i serveis de l'economia. Per això, segons el professor Sen, les accions de política econòmica que tendeixen a millorar i impulsar l'educació i la sanitat són les mesures essencials en la lluita contra la pobresa.

Amartya K. Sen s'interessa per la situació en els països pobres, però també es preocupa per estudiar com els països desenvolupats poden augmentar la igualtat social i millorar la situació dels més desfavorits. Al seu parer, la manera d'aconseguir-ho és introduint l'acció pública, la discussió i la participació democràtica en el disseny de polítiques econòmiques que atenguin els més desfavorits i que es preocupin per la igualtat.

L'any 1980 Amatya K. Sen es va traslladar a la Universitat d'Oxford com a professor d'Economia Política i *fellow* de l'All Souls College, on es va estar fins al 1988. En aquests anys, encara que va continuar mantenint un interès especial per les matèries desenvolupades en anys anteriors, sobretot pels problemes relatius a la mesura de la pobresa, va centrar els esforços a aconseguir una proposta d'avaluació del benestar individual i col·lectiu a través d'un criteri de "capacitats" Des d'aquest punt de vista, les persones deixen de ser exclusivament mitjans de producció per passar a ser tractades com a agents beneficiaris i adjudicataris del progrés, el procés de desenvolupament econòmic es concep com l'expansió de les "capacitats" de les persones i s'evita confondre mitjans i fins, ja que la qualitat de vida de les persones esdevé la preocupació principal, i la producció i prosperitat material només són instruments per tractar de millorar-la. Es tracta d'avaluar els canvis socials en termes de la millora en la qualitat de vida que en resulten.

L'interès que sempre ha mostrat per plasmar una visió del seu corrent ideològic es fa evident en les conferències pronunciades durant aquest

període. Reflecteixen la crítica més radical d'Amartya Sen cap a l'utilitarisme, probablement per l'exigència de demostrar una visió satisfactòria de la seva idea que tot criteri d'avaluació de la justícia ha d'estar basat en la llibertat que tenen les persones per poder escollir la seva manera de viure. Aquestes idees van quedar recollides en les recopilacions *Commodities and Capabilities* (1985), *The Standard of Living* (1987) i *On Ethics and Economics* (1987). Per tant, és evident que la seva activitat investigadora l'ha situat en més d'una ocasió en l'heterodòxia del temps que li va tocar viure.

L'any 1988 va passar a ser professor d'Economia i Filosofia a la Universitat de Harvard i deu anys més tard va ser nomenat master del Trinity College de la Universitat de Cambridge, des d'on continua desenvolupant i explicant les seves teories sobre la pobresa, la justícia, el desenvolupament i la llibertat.

Les darreres aportacions de Sen fan referència al tractament dels models de desenvolupament concebuts com un procés d'expansió de les llibertats reals dels individus i els pobles. En aquesta etapa l'obra més coneguda és *Development and freedom* (Desenvolupament i llibertat, 1999). Amartya K. Sen vincula estretament el desenvolupament econòmic amb les llibertats individuals i col·lectives. Per Sen, la llibertat és tant un objectiu central com un mitjà determinant del progrés econòmic i social. Des d'aquesta perspectiva, el desenvolupament s'interpreta com un procés d'expansió de les llibertats reals dels ciutadans. A *Development and freedom* el Dr. Sen ofereix una alternativa a la visió ortodoxa del desenvolupament econòmic que limita la llibertat a l'esfera econòmica. Pel Dr. Sen, la contribució del mecanisme de mercat al creixement econòmic és important, però només si prèviament es reconeix la importància directa de la llibertat per intercanviar paraules, béns i regals. Ara bé, Amartya K. Sen no sols interpreta que el creixement del PIB o de les rendes personals esdevé un mitjà important per expandir les llibertats de què gaudeixen els membres de la societat, sinó que també interpreta les llibertats individuals com un compromís social.

Tot aquest treball ha merescut el reconeixement de la comunitat científica internacional mitjançant la concessió de diversos honors i distincions. Ha estat investit doctor honoris causa en més de quaranta universitats d'arreu del món —Canadà, Índia, Anglaterra, França, Itàlia, Estats Units, Bèlgica, Grècia, Espanya, Suïssa, Suècia, Rússia, etc.— i també va ser distingit amb el Premi Internacional de Catalunya l'any 1997

La culminació del reconeixement de la seva activitat investigadora va ser la concessió del premi Nobel d'Economia el 1998. La Reial Acadèmia Sueca, en explicar per què li concedia la distinció del Nobel d'Economia, va destacar les nombroses i notables contribucions a la ciència econòmica així com l'obertura de nous camps d'estudi per a generacions futures d'investigadors, ja que combina les eines econòmiques amb les filosòfiques. A més, havia aconseguit restaurar la dimensió ètica del debat sobre els problemes econòmics més vitals.

En definitiva, el professor Amatya K. Sen representa la figura d'un gran economista, amb un treball que intenta recuperar l'economia dintre de l'àmbit de les ciències socials, una tasca no sempre fàcil en els nostres dies. Però sobretot és el reflex del que John M. Keynes considerava que havia de ser un economista: "Ha de ser matemàtic, historiador, estadista i filòsof. Ha de comprendre els símbols i ha de parlar amb paraules corrents. Ha de contemplar allò particular en termes generals i tocar l'abstracte i el concret en el mateix vol del pensament. Ha d'estudiar el present a la llum del passat i amb vista al futur. Ha de ser simultàniament desinteressat i utilitari i estar tant fora de la realitat com tan a prop de la terra."

Des del Departament d'Economia, la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials i per descomptat des de la Universitat Rovira i Virgili, volem agrair al professor Amartya K. Sen la seva amable disposició i atenció a la nostra sol·licitud per nomenar-lo Dr. honoris causa, ja que estem convençuts que la seva visita a la nostra Universitat representarà un enriquiment acadèmic i personal per a tota la comunitat universitària i enfortirà, sens dubte, el nostre compromís social per abordar des de l'acadèmia els reptes econòmics i socials als quals s'enfronten les nostres societats. En paraules del mateix Dr. Sen, "el nostre futur dependrà decisivament de l'èxit que tinguem augmentant les nostres llibertats mitjançant l'enfortiment de les diverses institucions que donen suport a les nostres capacitats i les fan augmentar"

Rector Magnífic, en la mesura que m'ha estat possible, he exposat la vida i obra de l'Excel·lentíssim Senyor Amartya Sen.

Crec, doncs, haver dit prou perquè amb la vostra autoritat li sigui atorgat el reconeixement dels seus mèrits. Per tant, Rector Magnífic, us demano que us digneu nomenar doctor honoris causa l'Excel·lentíssim Senyor Amartya Sen i incorporar-lo a la nostra Universitat.

Commendation of the candidate by Dr. Agustí Segarra i Blasco

Rector, Mr Amartya K. Sen, distinguished members of the University Court, ladies and gentlemen:

We are here today to express our recognition of one of the most special and emblematic economists of the twentieth century, whose career will undoubtedly have a major influence on academic debate also in the twenty-first century. Professor Amartya K. Sen has made many significant contributions to the science of economics and opened up new fields of study for future generations of researchers.

Needless to say, today is an important day for the Rovira i Virgili University, and especially for the lecturers, fellows and students of the Faculty of Business Studies and Economics. We are all aware that in 1991, when the parliament of Catalonia decided to create a university system that was more rooted in territory, the human and material resources available at the time were well below the minimum recommended threshold. What is also true, however, is that the work carried out by the Faculty of Business Studies and Economics in particular, and by the University in general, has been tremendous and the final balance, in our opinion, is extremely positive.

Professor Sen fully deserves the recognition that we, as economists, extend to him. For this reason, our Department of Economics approached him to express our recognition of his academic work and in particular of his ability to enrich the debate of ideas in a science that is often unaccustomed to intellectual contrast. We have before us a special economist, not only because he was awarded the Nobel Prize in 1998 and is already a doctor *honoris causa* at a wide range of important universities from all over the world, but also and especially because he is one of the economists who are most committed to economic ethics and to the freedom of individuals and of peoples.

We economists owe Mr Amartya K. Sen great respect for his intellectual rigour and for his ability to include, within the framework of economic analysis, aspects related both to the social sciences and to philosophy. As

Rector, Mr Amartya K. Sen, distinguished members of the University Court, ladies and gentlemen.

We are here today to express our recognition of one of the most special and emblematic economists of the twentieth century, whose career will undoubtedly have a major influence on academic debate also in the twenty-first century. Professor Amartya K. Sen has made many significant contributions to the science of economics and opened up new fields of study for future generations of researchers.

Needless to say, today is an important day for the Rovira i Virgili University, and especially for the lecturers, fellows and students of the Faculty of Business Studies and Economics. We are all aware that in 1991, when the parliament of Catalonia decided to create a university system that was more rooted in territory, the human and material resources available at the time were well below the minimum recommended threshold. What is also true, however, is that the work carried out by the Faculty of Business Studies and Economics in particular, and by the University in general, has been tremendous and the final balance, in my opinion, is extremely positive.

Professor Sen fully deserves the recognition that we, as economists, extend to him. For this reason, our Department of Economics approached him to express our recognition of his academic work and in particular of his ability to enrich the debate of ideas in a science that is often unaccustomed to intellectual contrast. We have before us a special economist, not only because he was awarded the Nobel Prize in 1998 and is already a *doctor honoris causa* at a wide range of important universities from all over the world, but also and especially because he is one of the economists who are most committed to economic ethics and to the freedom of individuals and of peoples.

We economists owe Mr Amartya K. Sen great respect for his intellectual rigour and for his ability to include, within the framework of economic analysis, aspects related both to the social sciences and to philosophy. As

citizens we are captivated by his commitment to ethics and liberty and the importance he attaches to public debate as a vehicle for social change and economic progress.

In his work, Amartya K. Sen fully transcends what, strictly speaking, are the boundaries of economics and he has managed to integrate economic and social aspects into one discourse. He accurately combines economic tools with philosophical concepts, thus enabling the debate on the economic problems currently facing humanity to take on an ethical dimension. The work of Amartya K. Sen has already opened up new fields of study, but I am not exaggerating when I say that it will become even more decisive in the debate of the twenty-first century. For the current process, governed by the intense economic and social changes that are determining the current phenomenon of globalisation, makes it reasonable to presume that heterodox contributions are needed to provide the basis for the debate that is essential to achieving sustainable development that will guarantee harmony between peoples and between individuals.

Economics has often been branded a dismal science, perhaps because of the pessimistic approach of classical authors such as Adam Smith, David Ricardo and Robert Malthus. This slanted view economists have of the limitations of resources and the problems involved in assigning them has often been a burden when trying to determine alternative approaches to the development of economies and the use of goods and services. In this sense, Professor Amartya K. Sen has reminded the scientific community that there are other equally rigorous but socially more committed perspectives for solving economic problems.

In today's world, maximising profits in the minimum amount of time and with the minimum amount of effort is the main priority for many areas of society. Ethics has been far too absent from economic debate and only the contributions of Alfred Marshall, Albert Hirchsman and Amartya K. Sen have given economics a triple human, social and historic dimension in the search for solutions to the real problems of our societies.

I would like now to briefly describe the most significant features of Amartya K. Sen's work in the following three fields. First, his contributions to the theory of social choice; second, his studies on the distribution of income and the causes of poverty; and third, his contributions to extending the analytical framework of economic development.

The intellectual career of Amartya K. Sen is a good guide to those subjects that have attracted his attention. I would like to begin, therefore, at the very beginning.

Professor Amartya K. Sen was born in Santiniketan, Bengal, India, in 1933. He graduated from the University of Calcutta in 1953 and moved to the University of Cambridge, where he obtained a second degree in 1955. At Trinity College, Cambridge, he studied under the supervision of a group of the finest economists of the time, including Maurice Dobb, Piero Sraffa and Amiya Dasgupta, who supervised his doctoral thesis. The influence of his teachers has been clear throughout his work, which is characterised by the conflict between the desire to simplify economic analysis and the need for complexity in order to tackle the diversity of the real world.

Without wishing to detract from the merits of the young student in any way, I would just like to mention the intellectual atmosphere he enjoyed at Trinity College, Cambridge, during those formative years. We need look no further than to Maurice Dobb and Piero Sraffa, teachers of the young Amartya K. Sen and a reference for Catalan economists in the sixties and seventies. In my first years of economic training, I remember reading the suggestive work of Maurice Dobb *"Studies on the Development of Capitalism"*, which was translated into Spanish and published by Editorial Siglo XXI in Argentina in 1971 and in Spain in 1976. I also remember reading the difficult but suggestive *"Production of Commodities by Means of Commodities"*, 1960, by Piero Sraffa. Sraffa's little book is a good example of the work of an interesting wave of authors such as Kicks, Dobb and Robinson, who followed the trail forged by Keynes and, between the thirties and the sixties, maintained a critical position with regard to neoclassical economics. The book, which is brief and concise, is also a difficult read. With a very economical use of words, the author criticises the spread of neo-classical theories of capital (the book's subtitle *"Prelude to a Critique of Economic Theory"* leaves us in no doubt). Inevitably, Sraffa's brief work had wide-ranging repercussions in Catalan academic circles in the seventies, where authors such as Fabiàn Estapé, Alfons Barceló and Ernest Lluch defended the recovery of classical authors. The so-called "Sraffa effect", which we can summarise as a defence of a different way of interpreting economics, undoubtedly had an effect on the young Amartya K. Sen while he was studying at Cambridge.

Following his stay at Trinity College, Cambridge, Professor Sen returned to India in 1963 to become Professor of Economics at the University of Delhi. While at the School of Economics in Delhi (1963-1971), and especially when he was a visiting lecturer at the University of California, Berkeley, in the academic year 1964-1965, he wrote what was to be his most famous work "Collective Choice and Social Welfare", 1970. This rigorous work, which has a high mathematical content, tackles Arrow's difficulty and shows that it is impossible to base rational social choice on individuals' preferences. The work is a collection of professor Sen's analyses and opinions on the nature of value judgements, the concept of economic welfare, practical rationality and the principles of justice and expresses them axiomatically through the techniques of social choice and the theory of decision-making.

"Collective Choice and Social Welfare" broaches one of the fields that have marked Professor Amartya K. Sen's scientific career and includes his main contributions to the analysis of welfare and topics related to the theory of social choice.

At this stage of his life, Amartya K. Sen also studied how culture becomes a determinant of people's conduct when earning and spending their income. In professor Sen's own words, "Culture can make a contribution to understanding behaviour patterns, social capital and economic success. It is a process, a dynamic constructive with activities of emulation and imitation. It is important to study how values form and transform, change and interact with other values and cultures.

At the same time, Professor Sen is against cultural and intellectual monolithism and states that the diversity of cultures is important in today's world in order to prevent confrontation between cultures. So, while the dominant group in a society tries to homogenise that society with a single culture, we should be aware that different points of view can be adopted with regard to position within a certain society.

During his stay at the London School of Economics between 1971 and 1977, Professor Sen published his second most famous work, entitled "On Economic Inequality" in 1973, in which he began his research into poverty. In this work of one hundred pages and with a high formal content, Amartya K. Sen examines and evaluates the various techniques that have been used to quantify the degree of inequality in the distribution of income, and shows that all the indicators used are subject to value judgements. In this

work, he broaches one of the fields in which he has been most determinant: the factors that determine poverty and the unequal distribution of income.

Professor Sen's concern for the poorest members of our societies has been a constant thread throughout his work. His historical and empirical studies on famine and the proposals for helping to reduce it are some of his most decisive contributions on the phenomenon of poverty and the unequal distribution of income.

In this area we should also mention *"Poverty and Famines: An essay on entitlement and deprivation"*, published in 1981, the most significant aspect of which is how the author understands the concept of poverty and the great famine crises. Unlike the conventional postulations, for which famine is synonymous with the lack of food production, professor Sen believes that the great famine crises are caused by inequalities in the rights to owning resources and by the structure of a society that restricts people's access to economic goods and services. According to professor Sen, therefore, economic policies that tend to improve and promote education and health are essential to the fight against poverty.

However, though Amartya K. Sen is interested in the situation in poor countries, he is also interested in studying how greater social equality can be achieved in developed countries and how the situation of the less well-off in these countries can be improved. He believes this can be achieved by including public action, discussion and democratic participation into the design of economic policies aimed at helping the less well-off and promoting equality.

In 1980, Amartya K. Sen became professor of Economic Policy and fellow of All Souls College of the University of Oxford, where he remained until 1988. During these years, he maintained a special interest in the areas he had developed in the previous years, particularly with regard to measurements of poverty, but concentrated on achieving a proposal for evaluating individual and collective welfare via criteria of capabilities. According to this proposal, people are no longer exclusively means of production but are treated rather as beneficiary and adjudicatory agents of progress, and the process of economic development is conceived as the expansion of people's "capabilities" It avoids confusion between means and ends because people's quality of life becomes their main preoccupation, and production and material prosperity are just instruments for improving it. It is concerned with evaluating social changes in terms of the improvements in the quality of life they produce.

The conferences given by Professor Sen during this period show that he has always been concerned to elucidate his ideas. These conferences have reflected his most radical criticism of utilitarianism, probably because he needed to elucidate a satisfactory view of his idea that each criterion for evaluating justice must be based on the freedom people have to choose their own way of life. These ideas are found in the following compilations: *Commodities and Capabilities* (1985), *The Standard of Living* (1987) and *On Ethics and Economics* (1987). Clearly, his ideas have often been heterodox for their time.

In 1988, professor Sen became Professor of Economics and Philosophy at Harvard University and in 1998 he was appointed Master of Trinity College, Cambridge, where he has continued to develop and explain his theories on poverty, justice, development and freedom.

Professor Sen's most recent publications deal with developmental models conceived as a process for expanding the real freedoms of individuals and peoples. His most famous work during this stage is "Development and Freedom", published in 1999, in which he closely links economic development to individual and collective freedoms. In professor Sen's opinion, freedom is both a central objective and a means for determining economic and social progress. From this perspective, development is interpreted as a process for expanding the real freedoms of citizens. In "Development and Freedom", professor Sen offers an alternative to the orthodox view of economic development, which limits freedom to the economic environment. In his view, the contribution to economic growth made by the market mechanism is great, but only if the direct importance of the freedom to exchange words, goods and gifts has previously been recognised. Amartya K. Sen believes not only that growth in GNP or personal income is an important means for expanding the freedoms enjoyed by the members of society, but also that individual freedoms are a social commitment.

All this work has earned professor Sen the recognition of the international scientific community and he has been awarded numerous honours and distinctions. He has honorary degrees from some thirty universities in countries such as Canada, India, England, France, Italy, the United States, Belgium, Greece, Spain, Switzerland, Sweden and Russia. Also, in 1997, he was awarded the International Prize of Catalonia.

Recognition of professor Sen's work culminated in 1998 when he was awarded the Nobel Prize for Economics. In explaining why they were

awarding professor Sen the Nobel Prize, the Royal Swedish Academy highlighted his many remarkable contributions to the science of economics and described how opening up new fields of study for future generations of researchers by combining economic tools with philosophical ones had restored the ethical dimension to the debate on our most vital economic problems.

Conclusions

Professor Amartya K. Sen is a great economist who aims in his work to place the study of Economics within the social sciences —not an easy job nowadays. However, above all he is the reflection of what John Maynard Keynes believed an economist should be. In Keynes own words, an economist "must be a mathematician, historian, statesman and philosopher. He must understand symbols and speak in words. He must contemplate the particular in terms of the general, and touch abstract and concrete in the same flight of thought. He must study the present in the light of the past for the purposes of the future. He must be purposeful and disinterested in a simultaneous mood; as aloof and incorruptible as an artist, yet sometimes as near the earth as a politician"

The Department of Economics, the Faculty of Business Studies and Economics and, of course, the Rovira i Virgili University, would like to thank professor Amartya K. Sen for kindly accepting our invitation to become a *Doctor Honoris Causa* of our University. We are sure his visit will help to enrich the whole of our University community both academically and personally and will undoubtedly strengthen our social commitment to meeting, from the academic world, the economic and social challenges faced by our societies. In the words of Professor Sen, "our future will depend decisively on our success in increasing our freedoms through strengthening the various institutions that support and increase our capacities"

Discurs d'investidura pronunciat pel Dr. Amartya Sen

La democràcia i l'elecció social

Em sento molt privilegiat d'entrar a formar part d'aquesta universitat singular —la Universitat Rovira i Virgili— d'aquesta manera tan meravellosa. Un dels camps en el qual treballo, tal com s'acaba de comentar, és la teoria i l'aplicació de la teoria de l'elecció social. És un tema bastant tècnic, però la idea bàsica de l'elecció social està estretament relacionada amb diversos aspectes de la presa democràtica de decisions. He considerat que hauria de dir quatre paraules sobre la democràcia i la seva relació amb el món contemporani.

No existiria cap necessitat de parlar sobre la relació de la democràcia amb el món avui, si no fos pel fort corrent d'escepticisme que hi ha ara mateix sobre la possibilitat de democràcia en el món no occidental. De fet, es considera que la democràcia és la quinta essència de les idees occidentals. El desgavell de les operacions militars a l'Iraq últimament ha fomentat, i molt, l'atracció d'aquestes idees escèptiques.

Hi ha una autèntica pèrdua de claredat quan es dóna la culpa de les dificultats que existeixen a l'Iraq de la postguerra no a l'estranya naturalesa de la precipitada intervenció militar, en gran part unilateral, sinó a l'explicació imaginària que la democràcia no va bé a la cultura iraquiana, ni a la de l'Orient Mitjà ni a les que no són occidentals. Jo diria que això és la manera equivocada d'intentar entendre els problemes als quals ens enfronten avui —a l'Orient Mitjà o a qualsevol altre lloc.

Sovint s'expressen dubtes que els països occidentals puguin "imposar" la democràcia a l'Iraq, o a qualsevol altre país. No obstant això, plantejar la qüestió d'aquesta forma implica creure que la democràcia pertany a l'Occident, que és la quinta essència de les idees "occidentals" que ha nascut i ha prosperat exclusivament a l'Occident. Això és molt lluny de la veritat.

És clar, no hi pot haver cap dubte que els conceptes contemporanis de la democràcia i del debat públic hagin estat profundament influenciats per

les anàlisis europees i nord-americanes, i per les experiències dels últims segles, inclosa la de la Il·lustració europea. Però si extrapolem cap enrere aquesta història relativament recent per construir una dicotomia de la quinta essència i de llarg termini entre Occident i no Occident, ens estaríem enganyant.

La creença que la naturalesa de la democràcia és presumptament "occidental" sovint es relaciona amb la pràctica de votacions i eleccions a l'antiga Grècia, sobretot a Atenes. Però saltar de l'antiga Grècia a la tesi de la naturalesa presumptament "occidental" —o "europea"— de la democràcia és un gran salt cap a la confusió, almenys per tres motius diferents.

Primer, és una arbitrarietat de classificació dividir el món en categories en gran part racials i que representen civilitzacions discretes, de les quals l'antiga Grècia s'identifica com a part de la tradició "europea" o "occidental". Segons aquesta categorització, els descendents dels gots i dels visigots, per exemple, es poden considerar com els hereus naturals de la tradició grega ("tots són europeus," ens diuen), però hi ha una gran reticència a l'hora de fer constar els vincles intel·lectuals que els grecs tenien amb altres civilitzacions antigues a l'est o al sud de Grècia, malgrat el gran interès que mostraven els mateixos grecs antics a parlar amb els iranians antics, o indis, o egipcis (i no a tractar-se amb els gots i visigots antics).

El segon motiu té a veure amb la continuació de la primera experiència grega. Tot i que Atenes, sens dubte, va ser la pionera de les eleccions per votació, molts governs regionals van prendre el mateix camí en els segles posteriors. Res no indica que l'experiència grega en les eleccions al govern hagi tingut gaire impacte immediat en els països a l'oest de Grècia i Roma, en el que és ara França, Alemanya o Gran Bretanya, per exemple. Per contrast, algunes de les ciutats contemporànies de l'Àsia —a l'Iran, a Bactriana i a l'Índia— sí que van incorporar elements democràtics en la governació municipal després de la floració de la democràcia atenenca.

Finalment, la democràcia no és només eleccions i vots, sinó també la reflexió i el debat públics: el que se'n diu —segons una frase vella— "governació per discussió" Tot i que és cert que el debat públic era molt viu a l'antiga Grècia, també ho era en altres civilitzacions antigues, i a vegades de forma espectacular. Per exemple, algunes de les primeres reunions generals obertes amb l'objectiu de resoldre disputes entre diferents punts de vista es van celebrar a l'Índia, als anomenats consells budistes, on

els partidaris d'un punt de vista o d'un altre es reunien per discutir les seves diferències. L'emperador Ashoka, que va ser l'amfitrió del tercer consell budista, també va intentar codificar i propagar les primeres regulacions per al debat públic.

La tradició del debat públic es troba per tot el món. Us en donaré un altre exemple històric. Al començament del segle vii al Japó, el 604, el príncep budista Shotoku va elaborar l'anomenada "constitució de disset articles". Igual que la Carta Magna, que es va signar sis segles més tard, la constitució deia: "Les decisions sobre qüestions importants no les ha de fer una única persona. Les han de discutir moltes."

Hi ha una llarga tradició de debat públic arreu del món. Fins i tot el gran conqueridor Alexandre va rebre una bona lliçó de crítica pública mentre vagava pel nord-est de l'Índia uns 325 anys abans de Crist. Quan va preguntar un grup de filòsofs jaines per què no feien cas al gran Conqueridor, li van donar aquesta resposta contundent:

"Rei Alexandre, els homes només podem posseir la terra en la qual podem posar els peus. Vós només sou humà com nosaltres, tret que sempre esteu ocupat i tramant alguna cosa, viatjant lluny de casa, molestant a vós mateix i d'altra gent! D'aquí a poc temps sereu mort i, a partir d'aquí, només tindreu la terra suficient per enterrar-vos."

* * *

La història de l'Orient Mitjà i la història del poble musulmà contenen moltes descripcions de debat públic i participació política a través de diàlegs. Als regnes musulmans als volants del Caire, Bagdad i Istanbul, o a l'Iran, a l'Índia o, ara que hi penso, a Espanya, el debat públic estava molt estès. En comparació d'Europa, el grau de tolerància de la diversitat de punts de vista era excepcional. De fet, durant la dècada del 1590, quan el gran emperador mogol, Akbar, es referia a la necessitat de la tolerància religiosa i política, i quan organitzava diàlegs entre els creients de religions diferents (entre els quals es trobaven hindús, musulmans, cristians, jaines, jueus, i fins i tot (fixeu-vos-hi— ateus), la Inquisició encara era molt activa a Europa. El 1600, a Roma, van cremar viu Giordano Bruno per heretgia, just quan Akbar, a Agra, predicava sobre la tolerància i la necessitat de diàleg.

El món occidental no té cap dret de propietat sobre les idees democràtiques. A la seva autobiografia, *El llarg camí cap a la llibertat*, Nelson Mandela descriu com el va influenciar la naturalesa democràtica de les reunions locals que se celebraven quan era jove al seu poble a l'Àfrica: "Tothom que volgués parlava. Era una democràcia en l'estat més pur. Pot ser que hi hagués una jerarquia entre les persones que parlaven, però tothom en tenia l'oportunitat: el cap i el súbdit, el guerrer i el fetiller, el botiguer i el pagès, el terratinent i el jornaler."

És molt important entendre les arrels globals de la democràcia, i no considerar-la com un concepte propi de l'Occident. A més de la importància de la democràcia per a cada país individualment, també cal veure la importància de la democràcia global, per al món sencer. S'observa amb freqüència, i amb raó, que el fet d'un estat global democràtic és impossible en un futur previsible. Efectivament és així, però si la democràcia s'entén com a debat públic, no hi ha cap necessitat d'emmagatzemar el tema de la democràcia global per sempre. Moltes institucions hi poden tenir un paper —les Nacions Unides també, és clar— però també hi ha el treball compromès de les organitzacions ciutadanes, moltes ONG i les parts independents dels mitjans de comunicació.

La iniciativa individual de molts activistes també pot tenir un paper important. Pot ser que les àmplies crítiques de l'estratègia de la coalició a l'Iraq irritin tant Washington com Londres, de la mateixa manera que pot horroritzar París, Tokyo o Chicago l'espectacular denigració del negoci global per part de les protestes contra la globalització (que deu ser el moviment més globalitzat en el món actualment). Els punts de vista dels manifestants a favor de l'antiglobalització no sempre són correctes, però molts d'ells fan preguntes molt rellevants i, així, fan una contribució positiva al debat públic.

En part, doncs, la democràcia global ja existeix, sense la necessitat de la creació d'un estat global. La distribució dels beneficis de les relacions internacionals no depèn només de les polítiques nacionals, sinó també de diferents acords socials internacionals en els àmbits del comerç, les patents, la salut global, l'educació, la divulgació de la tecnologia, l'ecologia i el medi ambient, el tractament dels deutes acumulats (sovint per culpa de governants militars irresponsables del passat), la restricció de conflictes i guerres locals i —i això és molt important— la venda global (o millor dit

"tràfic") d'armaments. Val la pena recordar que més del 80% dels armaments del món són venuts pels cinc membres permanents del Consell de Seguretat (només els Estats Units en ven la meitat).

L'enriquiment del domini i el poder del debat públic no és una causa insignificant. És important a diferents nivells de l'elecció social —des de les comunitats més petites fins al món enorme globalitzat que habitem. Una societat global justa —igual que les societats nacionals justes— és la nostra responsabilitat. He d'acabar aquí. Una vegada més, gràcies per haver-me convertit en una part d'aquesta comunitat acadèmica. Agraeixo molt aquesta oportunitat.

Award acceptance speech by Dr. Amartya Sen

Democracy and social choice

I feel tremendously privileged to join this remarkable university —Universitat Rovira i Virgili— in this wonderful way. I am extremely grateful. Among my fields of work, as has just been mentioned, is the theory and application of social choice theory. It is a rather technical subject, but the basic idea of social choice relates closely to different aspects of democratic decision making. I thought I should say a few words on the global relevance of democracy in the contemporary world.

There would be no particular need to spend time on the relevance of democracy in the world today, but for the fact that there is a peculiarly strong undercurrent of scepticism right now about the possibility of democracy in the non-Western world. Indeed, democracy is often seen as a quintessentially Western idea. That sceptical temptation has received much encouragement recently from the messy military operations in Iraq. There is a real loss of clarity when the blame for the difficulties in post-intervention Iraq is put not so much on the peculiar nature of the precipitate and largely unilateral military intervention that was chosen, but put instead on some imagined explanation that democracy does not suit Iraqi, or Middle Eastern, or non-Western cultures. That, I would argue, is a completely wrong way to try to understand the problems we face today —in the Middle East or anywhere else.

Doubts are often expressed that the Western countries can "impose" democracy on Iraq, or on any other country. However, to pose the question in that form implies a proprietary belief that democracy belongs to the West, taking it to be a quintessentially "Western" idea which has originated and flourished only in the West. That is very far from the truth.

There can, of course, be no doubt at all that the contemporary concepts of democracy and of public reasoning have been very deeply influenced by European and American analyses and experiences over the last few centu-

ries, including the influence of the European Enlightenment. But to extrapolate backwards that comparatively recent history to construct a quintessential and long-run dichotomy between the West and non-West would be extremely misleading.

The belief in the allegedly "Western" nature of democracy is often linked to the practice of voting and elections in ancient Greece, especially in Athens. But the jump from ancient Greece to the thesis of the allegedly "Western" —or "European"— nature of democracy is a big leap into confusion, for at least three distinct reasons.

First, there is the classificatory arbitrariness in partitioning the world into largely racial categories, representing discrete civilizations, in which ancient Greece is seen as an identifiable part of "European" or "Western" tradition. In this categorization, no great difficulty is seen in considering the descendants of, say, Goths and Visigoths as proper inheritors of the Greek tradition ("they are all Europeans," we are told), while there is great reluctance in taking note of the Greek intellectual links with other ancient civilizations to the east or south of Greece, despite the greater interest that the ancient Greeks themselves showed in talking to ancient Iranians, or Indians, or Egyptians (rather than in chatting up the ancient Goths and Visigoths).

The second issue concerns the follow-up of the early Greek experience. While Athens certainly was the pioneer in getting balloting started, there were many regional governments which went that way in the centuries to follow. There is nothing to indicate that the Greek experience in electoral governance had much *immediate* impact in the countries to the west of Greece and Rome, in, say, what is now France or Germany or Britain. In contrast, some of the contemporary cities in Asia —in Iran, Bactria and India— incorporated elements of democracy in municipal governance, in the centuries following the flowering of Athenian democracy.

Third, democracy is not just about ballots and votes, but also about public deliberation and reasoning, what —to use an old phrase— is often called "government by discussion." While public reasoning did flourish in ancient Greece, it did so also in several other ancient civilizations —sometimes spectacularly so. For example, some of the earliest open general meetings aimed specifically at settling disputes between different points of view took place in India in the so-called Buddhist "councils," where adherents of different points of view got together to argue out their differences.

Emperor Ashoka, who hosted the third Buddhist Council, also tried to codify and propagate what were among the earliest formulations of rules for public discussion.

The tradition of public discussion can be found across the world. To choose another historical example, in early seventh century Japan, the Buddhist Prince Shotoku produced the so-called "constitution of seventeen articles," in 604 AD. The constitution insisted, similarly to the *Magna Carta* (to be signed six centuries later in 1215 AD): "Decisions on important matters should not be made by one person alone. They should be discussed with many."

There is a long history of public discussion in all areas of the world. Even the all-conquering Alexander was treated to a good example of public criticism, as he roamed around in north-west India around 325 BCE. When Alexander asked a group of Jain philosophers why they were neglecting to pay any attention to the great conqueror, he received the following forceful reply:

King Alexander, every man can possess only so much of the earth's surface as this we are standing on. You are but human like the rest of us, save that you are always busy and up to no good, travelling so many miles from your home, a nuisance to yourself and to others!... You will soon be dead, and then you will own just as much of the earth as will suffice to bury you.

Middle Eastern history and the history of Muslim people also include a great many accounts of public discussion and political participation through dialogues. In Muslim kingdoms centred around Cairo, Baghdad and Istanbul, or in Iran, India or for that matter Spain, there were many champions of public discussion. The extent of toleration of diversity of views was often exceptional in comparison with Europe. Indeed, when —in the 1590s— the great Moghal emperor, Akbar, was making his pronouncements in India on the need for religious and political toleration, and when he was busy arranging organized dialogues between holders of different faiths (including Hindus, Muslims, Christians, Parsees, Jains, Jews, and even —it must be noted— atheists), the Inquisitions were still very active in Europe. Giordano Bruno was burnt at the stake in Rome for heresy, in 1600, exactly when Akbar was lecturing on toleration and the need for dialogue in Agra.

The Western world does not have any proprietary rights over democratic ideas. In his autobiography, *Long Walk to Freedom,* Nelson Mandela describes how influenced he was, as a young boy, by seeing the democratic

nature of the proceedings of the local meetings that were held in his African home town:

Everyone who wanted to speak did so. It was democracy in its purest form. There may have been a hierarchy of importance among the speakers, but everyone was heard, chief and subject, warrior and medicine man, shopkeeper and farmer, landowner and laborer.

It is extremely important to understand the global roots of democracy, rather than seeing it as a peculiarly Western concept. In addition to the importance of democracy for each country taken separately, there is also a need to see the importance of global democracy for the world as a whole. The point is often made, reasonably enough, that it is impossible to have, in the foreseeable future, a democratic global state. This is indeed so, and yet if democracy is seen in terms of public reasoning, that need not put the issue of global democracy in indefinite cold storage. Many institutions have a role here, including of course the United Nations, but there is also the committed work of citizens' organizations, many NGOs, and independent parts of the news media.

There is also an important role for the initiative taken by a great many activist individuals. Washington and London may be irritated by the widely dispersed criticism of the Coalition strategy in Iraq, just as Paris or Tokyo or Chicago may be appalled by the spectacular vilification of global business in parts of the so-called anti-globalization protests (which is perhaps the most globalized movement in the world today). The points that the so-called "anti-globalization" protesters make are not invariably correct, but many of them do ask extremely relevant questions and thus contribute constructively to public reasoning.

This is part of the way global democracy is already being pursued, without waiting for the emergence of a global state. The distribution of the benefits of international relations depends not only on domestic policies, but also on a variety of international social arrangements, including trade agreements, patent laws, global health initiatives, international educational provisions, facilities for technological dissemination, ecological and environmental restraints, fair treatment of accumulated debts (often incurred by irresponsible military rulers of the past), and the restraining of conflicts and local wars, and —very importantly— global selling (indeed, "pushing") of armament. It is worth remembering that more than 80 percent of the armament sold in the world market are sold by the five permanent members of

the Security Council (the United States alone is responsible for about half the international sales of arms).

Enriching the domain and power of public reasoning is not a negligible cause. It has relevance at different levels of social choice —from the tiniest communities to the huge globalized world in which we live. A just global society— no less than just domestic orders —is ours to make. I must stop here, after thanking you again for making me a part of this academic community. I appreciate this opportunity tremendously.

Paraules de benvinguda pronunciades pel Dr. Lluís Arola Ferrer Rector de la Universitat

Excm. Sr. President del Consell Social de la Universitat Rovira i Virgili,
Il·lm. Sr. Secretari General,
Senyores i senyors claustrals,
Digníssimes autoritats,
Senyores i senyors,

Acabem de celebrar un acte solemne convocat per investir el Dr. Amartya Sen com a doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili, acte que ha consistit en una reunió extraordinària del Claustre Universitari, oberta a tota la comunitat i a tots els ciutadans i ciutadanes que hi han volgut assistir. És una vella tradició universitària que, ultra servir per reconèixer els mèrits d'un personatge rellevant amb la concessió de la màxima distinció que atorga la Universitat, ens permet incorporar el Dr. Sen a la nostra comunitat universitària i comptar a partir d'ara amb ell com un membre més de la Universitat Rovira i Virgili.

A mi em correspon l'honor i el privilegi de donar la benvinguda al nostre Claustre al doctor Amartya Sen, i ho faig ben a gust, tant a títol personal com en nom de tots els membres de la Universitat, especialment de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials, que va ser qui va tenir la iniciativa de conferir-li la màxima distinció acadèmica que atorga la Universitat.

No em pertoca reproduir la *laudatio* pronunciada pel padrí, el professor Agustí Segarra, ni comentar la *magistralis lectio* que el nou membre de la Universitat ha pronunciat, sinó que em correspon assenyalar el sentit que aquest doctorat honoris causa té per a la nostra institució.

De forma genèrica, els doctorats honoris causa ens permeten fer un reconeixement especial a científics notables i a acadèmics rellevants, amb la qual cosa, a més de tenir l'oportunitat de distingir-los, ens dotem de referents com a institució. Sempre procurem, a més, que les personalitats a qui atorguem la nostra màxima distinció hagin tingut una trajectòria o hagin desenvolupat una investigació que enforteixi els valors que l'Estatut de la

Universitat Rovira i Virgili defineix com a inherents a la nostra institució. Així, de forma simbòlica, com tot el que emmarca una investidura de doctor honoris causa, aconseguim dotar-nos de referents i marcar la pauta a seguir als doctors de la nostra Universitat.

Avui, la investidura del professor Sen, un economista de primer nivell mundial, com acredita el premi Noble aconseguit el 1998, ens permet donar tot el sentit a l'acte d'investidura, perquè distingim un científic extraordinari i perquè les seves tesis es correlacionen perfectament amb els valors de la nostra Universitat. Em permetran que reprodueixi un fragment del nostre Estatut en què s'assenyalen alguns dels nostres valors: "La Universitat orientarà la seva raó de ser a afavorir el pensament crític, la cultura de la llibertat i el pluralisme, i la transmissió dels valors propis d'una societat democràtica, oberta i solidària; en particular, el respecte als drets humans i al medi ambient, l'educació per la pau i la cooperació internacional, especialment amb els països empobrits."

El doctor Sen ens ensenya que només des de la llibertat de les persones i dels pobles s'aconseguirà el desenvolupament econòmic que permeti a la humanitat superar la gran xacra de la fam i la pobresa. Hem d'aprendre la seva lliçó i ser capaços de formar els nostres alumnes per tal que siguin lliures i solidaris, per contribuir en la mesura de les nostres possibilitats a poder viure en un món que vulgui eradicar la fam i la pobresa com a primera prioritat. Honorar avui el professor Sen és un acte de coherència i un simbolisme del que volem que siguin els nostres universitaris i la nostra Universitat.

Dr. Amartya Sen, gràcies per haver acceptat la nostra distinció, que més que honorar la seva persona ens honora a nosaltres mateixos; la seva incorporació al nostre Claustre prestigia la Universitat Rovira i Virgili i ens obliga a treballar per ser dignes d'aquest prestigi.

Avui, amb el màxim reconeixement dels seus mèrits, vostè adquireix el compromís de representació de la Universitat Rovira i Virgili, que de ben segur realitzarà amb afecte. Rebi l'enhorabona més cordial, en nom propi i en nom de tota la nostra comunitat universitària, que des d'avui és també la seva.

Moltes gràcies.

Welcome speech
by Dr. Lluís Arola Ferrer
Rector of the University

President of the Social Council of the Rovira i Virgili University,
General Secretary,
Members of the University Court,
Authorities,
Ladies and Gentlemen,

We have just witnessed the ceremony in which Dr. Amartya Sen has been awarded an honorary degree by the Rovira i Virgili University in an extraordinary session of the University Court, open to both the University community and the community at large. It is an old tradition that makes it possible for us not only to recognise the merits of an outstanding academic with the award of the highest distinction but also to accept Dr. Sen as a member of our University.

It is my honour and privilege to welcome Dr Amartya Sen to our Court. For me personally and for all the members of the University —and in particular the Faculty of Economic and Business Sciences whose initiative it was to confer on him the highest distinction that a University can give— it is a pleasure to have him among us.

It is not my job to reproduce the *laudatio* given by Dr. Sen's sponsor, Agustí Segarra, nor to comment on the *magistralis lectio* that we have just heard. Rather it is my duty to point out the significance that this honorary degree has for our institution.

Generally speaking, honorary degrees enable us to give special recognition to notable scientists and outstanding academics. As well as being an opportunity for singling them out, this provides our institution with points of reference. What is more, it is always our aim to bestow our highest distinction only on those personalities whose work or research strengthens the values that the Statute of the Rovira i Virgili University defines as inherent to our institution. In this way, the award of an honorary degree symbolises a new reference point and a guide for all the doctors in our University.

Today, the fact that Dr. Sen is one of the leading economists in the world —as testified by the Nobel prize he won in 1998— gives the award ceremony its fullest significance: we are honouring an extraordinary scientist, whose theses correlate perfectly with the values of our University. If you will allow me, I shall quote a fragment from our Statute that describes some of our values: "The *raison d'être* of the University is to encourage critical thought, the culture of liberty and pluralism, and the transmission of the values of a democratic society, open and respectful of others; in particular, respect for human rights and the environment, education for peace and international cooperation, especially with poorer countries."

Doctor Sen teaches us that only the freedom of individuals and nations can lead to the economic development necessary for humanity to overcome the blight of hunger and poverty. We have to learn this lesson and educate our students to be free and respectful of others, so that we can contribute as much as we can to living in a world whose main aim is to eradicate hunger and poverty once and for all. Our honouring of Dr. Sen today is an act of consistency and a symbol of what we wish our students and our University to be.

Dr. Amartya Sen, thank you for accepting our distinction, which is a greater honour for us than for you. Your being part of our Council is a credit to the Rovira i Virgili University and obliges us to strive to be worthy of this enhanced prestige.

From now on, now that your merits have received the highest recognition, you are committed to representing the Rovira i Virgili University, and I am sure you will do so with affection. Please accept my congratulations on behalf of our University community which, as from today, is also yours.

Thank you very much.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI